

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Complectens Quæstiones, Qvæ Dispvatæ Dicvntvr, & Quæstiones
Quodlibetales, siue Placitorum eiusdem S. Thomæ

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

Vtrum unus angelus alii possit loqui, ita quòd alii locutionem eius non
percipient.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72780](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72780)

angelos; sed secundum quod voluntas angeli deter- minabit, unde si angelus fiat per propriam volunta- tem in actu alicuius speciei secundum intellectum in ordine ad unum tantum angelum, percipietur ab illo uno tantum eius locutio. si vero in ordine ad plures, percipietur a pluribus.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod in locutione non requiritur conversio vel directio quasi cognita, sed quasi cognitionem faciens. unde ex hoc ipso, quod unus angelus ad alterum convertitur, illa conversio facit eum cognoscere alterius angeli cogitationem.

AD SECUNDUM dicendum, quod in generali est unus nutus, quo ad omnes unus loquitur: sed in speciali sunt tot nutus quot sunt conversiones ad diversos, unde unusquisque cognoscit secundum unum ad se factum.

AD TERTIUM dicendum, quod quamvis unus angelus alterum intueatur, non tamen oportet quod speciem prout ea actu aliquid cogitat, videat, nisi ipse angelus convertatur ad eum.

AD QUARTUM dicendum, quod locutio humana movet auditum actione, quae est per necessitatem naturae, quia impellendo aërem usque ad aurē: sed hoc modo, non est in locutione angeli, ut dictum est: sed totum dependet ex voluntate angeli loquentis.

QVAESTIO X.

De mente.

In tredecim articulis divisa.

¶ Primo quaeritur, Vtrum mens prout est in ea imago Trinitatis, sit essentia animae, uel aliqua potentia eius.

¶ Secundò, Vtrum in mente sit memoria.

¶ Tertiò, Vtrum memoria distinguatur ab intelligentia, sicut potentia a potentia.

¶ Quartò, Vtrum mens cognoscat res materiales.

¶ Quintò, Vtrum mens nostra possit cognoscere materialia in singulari.

¶ Sextò, Vtrum mens humana accipiat cognitionem a sensibus.

¶ Septimò, Vtrum in mente sit imago Trinitatis, secundum quod materialia cognoscit non solum secundum quod cognoscit aeterna.

¶ Octavò, Vtrum mens seipsum per essentiam cognoscat, aut per aliquam speciem.

¶ Nonò, Vtrum anima cognoscat habitus in ipsa existentes per essentiam suam, vel per aliquam similitudinem.

¶ Decimò, Vtrum aliquis possit scire se habere charitatem.

¶ Undecimò, Vtrum mens aliqua in statu viae possit videre Deum per essentiam.

¶ Duodecimò, Vtrum Deum esse per se sit notum menti humanae, sicut prima principia demonstrationis, quae non possunt cogitari non esse.

¶ Tertiodecimò, Vtrum per naturalem rationem cognosci possit trinitas personarum.

ARTICVLVS PRIMVS.

Vtrum mens, prout in ea est imago Trinitatis, sit essentia animae, uel aliqua eius potentia.

QVAESTIO Est de mente, in qua est imago Trinitatis. & primo quaeritur, utrum mens, prout est in ea imago Trinitatis, sit essentia

A anima, uel aliqua potentia eius. & videtur quod sit ipsa essentia animae, quia Aug. dicit 9. de Trinitate quod mens, & spiritus non relative dicuntur, sed essentialiter demonstrant, & non nisi essentiam animae: ergo mens est ipsa essentia animae.

¶ 2 Præ. Diversa genera potentiarum animae non inveniuntur, nisi in essentia, sed appetituum, & intellectuum sunt diversa genera potentiarum animae: ponuntur. n. in fine primi de anima quinque genera communissima potentiarum animae: scilicet vegetativum, sensitivum, appetituum, motuum in locum, & intellectuum: cum ergo mens comprehendat in se appetituum, & intellectuum: quia in mente ponitur ab Aug. intelligentia, & voluntas, videtur quod non sit mens aliqua potentia: sed ipsa essentia animae.

¶ 3 Præ. Aug. n. de civi. Dei dicit, quod nos sumus ad imaginem Dei in quantum sumus, noivimus non esse, & amamus utrumque. In 9. vero de Trinitate assignat imaginem Dei in nobis secundum naturam, mentem, & amorem. cum ergo amare sit actus amoris, & noscere sit actus notitiae, videtur quod esse sit actus mentis: sed esse est actus essentiae, ergo mens est ipsa essentia animae.

¶ 4 Præ. Eadem ratione invenitur mens in angelo, & in nobis: sed ipsa essentia Angeli est mens eius. Unde Dio. frequenter nominat Angelos, divinas vel intellectuales mentes. ergo etiam, & mens nostra est ipsa essentia animae.

¶ 5 Præ. Aug. dicit in 10. de Trinitate quod memoria, & intelligentia, & voluntas sunt una mens, una essentia, una vita. ergo sicut vita ad essentiam pertinet, ita & mens.

¶ 6 Præ. Accidens non potest esse principium substantialis distinctionis: sed homo substantialiter distinguitur a brutis in hoc quod habet mentem. ergo mens non est aliquid accidens: sed potentia animae est proprietas eius secundum Avic. & sic est de genere accidentis. ergo mens non est potentia: sed est ipsa essentia animae.

¶ 7 Præ. Ab una potentia non egrediuntur diversi actus secundum speciem: sed a mente egrediuntur diversi actus secundum speciem, scilicet memorari, intelligere, & velle, ut patet per Augustinum. ergo mens non est aliqua potentia animae: sed ipsa essentia eius.

¶ 8 Præ. Una potentia non est subiectum alteri potentiae: sed mens est imaginis subiectum, quod consistit in tribus potentijs. ergo mens non est potentia: sed ipsa essentia animae.

¶ 9 Præ. Nulla potentia comprehendit in se plures potentias: sed mens comprehendit intelligentiam, & voluntatem. ergo non est potentia: sed essentia.

SED CONTRA, anima non habet alias partes, nisi suas potentias: sed mens est quaedam pars animae superior, ut Aug. dicit in lib. de Trinitate, ergo mens est potentia animae.

¶ 2 Præ. Essentia animae communis est omnibus potentijs, quia omnes in ea radicanatur: sed mens non est communis omnibus potentijs, quia dividitur contra sensum. ergo mens non est ipsa essentia animae.

¶ 3 Præ. In essentia animae non est accipere supremum, & infimum: sed in mente est supremum, & infimum, dividit enim Augustinus mentem in superiorem, & inferiorem rationem. ergo mens est potentia animae non essentia.

¶ 4 Præ. Anima essentia est principium vivendi: sed mens non est principium vivendi, sed intelligendi. ergo mens non est ipsa essentia animae, sed potentia eius.

¶ 5 Præ. Subiectum non predicatur de accidente: sed mens predicatur de memoria, intelligentia & voluntate, quae sunt in essentia animae, sicut in subiecto. ergo mens non est essentia animae.

¶ 6 Præ. Secundum Augustinum in lib. de Trinitate anima Quæst. disp. S. Tho. YY 3 non

Cap. 4. circa mediū 10. 3.

14. de Trinitate. cap. 3. & 6. tom. 1.

Ca. 26. circa prin. tom. 5. & 9. de Trinitate. cap. 4. & sequenti. tom. 1.

Cap. 7. de divinis nominibus.

Cap. 11. par. ante mediū tom. 1.

Lib. de spiritu, & Anima cap. 4. circa fin. tom. 1.

Li. 12. c. 2. 3. 4. & 12. 10.

12. de Trinitate. c. 3. & 4. 10.

Lib. 13. de Trinitate. c. 4. in fine. & c. 7. ante mediū tom. 1.